

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 3 (623)

Gorica - četrtek 19. januarja 1961 - Trst

Posamezna številka L 30

Cerkev v letu 1960

Ceprav življenje Cerkve — ki je mistično telo Kristusovo — ne moremo presojati zgolj iz zunanjih, vidnih dogodkov, vendar so tudi ti le nekako dokaz življenjskosti Cerkve in njenega vpliva v svetu. Zato oglejmo si nekaj takih najzanimivejših dogodkov iz preteklega leta 1960.

PRVA RIMSKA SINODA

Prvi dogodek je bila prva rimska sinoda. Zaradi te sinode bo šlo leto 1960 v zgodovino. Sinodalne konstitucije predstavljajo smernice za to, kar naj bi bila idealna škofija. Skrb, s katero so izvedli pripravo, usposobljenost številnih oseb, ki so se sinode udeležile, pozornost, s katero je papež osebno sledil poteku del, nam povedo, kako velika je vrednost te listine, ki čeprav se tiče samo Rima, ostaja kljub temu vzorec za vse škofije na svetu. Številne vesti, ki prihajajo v tem pogledu v Rim, nam potrjujejo, da bodo po svetu sledili kmalu temu zgledu. Tudi veliko popraščanje po izvodih z naslovom: Prima Romana Sinodus, nam to potrjuje. Prva rimska sinoda je torej znak močnega notranjega življenja in težnje, po obnovi, ki se poraja v duši prve škofije na svetu.

DRUGI VATIKANSKI VESOLJNI CERKVENI ZBOR

Drugi dogodek je pričetek pripravljane obdobja drugega vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora. Leto 1959 je bilo leto začetka; sveti oče je takrat odprl svoje srce in povedal svoje želje. V letu 1960 pa je bil že organiziran ves kompliciran ustroj komisij in tajništev. Nad 700 oseb, ki jih je papež izbral med največjimi specialisti vsega sveta, je na delu in avdienta, ki jim jo je dovolil sveti oče, je bila neka vrsta predkoncila. Zvezki, ki vsebujejo listine in poročila o pripravljanih delih, izhajajo drug za drugim in jih bo vseh deset. Pred nekaj dnevi smo pričeli z letom 1961. Bo v tem letu prišlo do uradnega sklicanja drugega vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora? Velik napredek v pripravljanih delih bi nam omogočil to misel. Toda stvarno gre za odločitev, ki je odvisna izključno od volje svetega očeta, in ne bi bilo modro, če bi se spuščali v predvidevanja. Dejstvo, da smo blizu drugega vat. ves. cerkv. zbora torej dokazuje ne samo težnje po obnovi, marveč večno mladost kristusove Cerkve, ki je vedno odprta za nov napredek in razvoj.

NOVI LITURGIČNI ZAKONIK

Tretji dogodek, ki nam je najbolj ostal v spominu v letu 1960, je bila proglasitev novega zakonika rubrik rimskega brevija in misala. Sveta maša je dejansko večno žrtvovanje Kristusa na oltarju, središče in vir vsega življenja posvečujoče milosti. Brevir je uradna molitev Cerkve, ki se v vseh urah in v vseh krajih neprestano dviga v nebo v počastitev Boga in za potrebo vsega sveta. Po daljši dobi se je čutila potreba pregledati in urediti vse doslej veljavne predpise, ki so zelo številni in komplicirani. Prav zahteva časa, v katerem živimo, se zdi je zahtevala revizijo. Delo je bilo dovršeno in nove rubrike so stopile v veljavo s prvim januarjem 1961. Ne gre še za tisto splošno in globoko reformo, ki jo morda hranijo za prihodnji koncil. Toda je vendar nekaj, kar neposredno zadeva razvoj liturgičnega koledarja in rimskega brevija. Morda bi se komu utegnilo zdeti, da to zanima samo duhovnike. Toda tudi verniki bodo morali čutili učinke nove zakonodaje predvsem v poteku liturgičnega koledarja. Nova ureditev zanima življenje vsa katoliška Cerkev, kajti vsa Cerkev moli in vsak dan daruje sveto daritev za rešitev in posvečenje vsega človeštva.

SVETNIKI LETA 1960

Prav ta svetost je tista, ki neprestano prikazuje notranje življenje katoliške Cer-

kve osem sveta. V teku leta 1960 sta bila proglašena dva nova svetnika: sv. Gregorij Barbarigo in sv. Janez di Ribers. Oba sta bila škofa, ki sta imela velik vpliv na družbo svojega časa. Morata pa tudi služiti kot vzor za naše čase.

POVEČANJE KARDINALSKEGA ZBORA

Izraz tega notranjega življenja katoliške Cerkve je tudi neprestano večanje škofij in vseh organov, ki predstavljajo organizacijo katoliške Cerkve. Med temi je najbolj znamenit organizem kardinalski zbor, ki je v teku leta 1960 doživel pomembno povečanje ne samo po številu, ki se sedaj vedno bolj oddaljuje od doslej tradicionalnega števila 70, marveč tudi po pomenu. Z enodušnim zadovoljstvom so vsi narodi vzeli na znanje imenovanja predstavnikov otokov Filipinov, Japonske in nastajajoče Afrike za kardinale. Do teh imenovanj je namreč prišlo prvič v zgodovini katoliške Cerkve. Sedaj pa je bilo objavljeno, da bo prvič imenovan tudi kardinal iz Venezuele. Novoimenovani kardinali morajo izpolniti boleče praznine, kot je na primer praznina, ki jo je pustil za seboj kardinal Stepinac, ki je dal svetu redek primer zvestobe in iskrene odločnosti.

CERKEV V MOLKU

Ta spomin nas pripelje k trpljenju Cerkve molka. Kristusov namestnik na zemlji jo ima stalno v svojih govorih. Pregnanje v najrazličnejših oblikah se še dalje neusmiljeno nadaljuje. Zdi se, da se v številnih pokrajinah še bolj širi. Je

to večna zgodovina mističnega Kristusovega telesa, v katerim se obnavlja trpljenje, ki je predpostavka za Njegovo zmagovalstvo. Med temi zmagovalstvi pa ne smemo pozabiti na 37. mednarodni evharistični kongres, ki je leta 1960 v Monakovem nadvse veličastno uspel. V tisočletni zgodovini katoliške Cerkve ni bilo doslej nikoli videti tako velikih in tako vdanih množic, ki so izkazovale čast Najsvetejšemu v oltarnem zakramentu.

OBISK ANGLIKANSKEGA NADSKOFA FISHERJA

Ta splošen vtis moči in mladosti v življenju katoliške Cerkve je morda razlog, iz katerega danes številne iskrene duše obračajo oči k njej. V to ozračje moramo vključiti avdiento, ki jo je dovolil papež anglikanskemu nadškofu dr. Fisherju, ki je zbudila v svetu toliko komentarjev in fantazij. Naravno, katoliška Cerkev ne more dati nobenih dogmatičnih ali doktrinalnih koncesij, toda istočasno ne sme pozabiti božje zapovedi ljubezni, za katero daje sveti oče stalen zgled. Hoditi med tema dvema skrajnostima ni tako preprosto, kakor je prav dejal predsednik tajništva za zedinjenje kristjanov kardinal Bea. Toda Sveti Duh bo podpiral vse, da bodo našli pot, ki vodi k zaželenemu cilju.

NEODVISNI NARODI V AFRIKI

Velika značilnost za leto 1960 je bila neodvisnost številnih afriških narodov, ki je privedla črno celino na svetovno pozornico. 27 držav je že dobilo neodvisnost, drugih 20 pa bo do nje v kratkem prišlo. Katoliška Cerkev je bila vedno navzoča, kot je bila navzoča poprej, ko je z materinsko skrbjo pripravljala te narode na priznanje njihove državljanske zrelosti.

Italijanski problemi

Medtem ko Francijo in Belgijo pretresajo globoke krize, ki v bistvu izvirajo iz zunanjepolitičnih razlogov (izguba kolonialnega gospodarstva), uživa Italija v tem oziru kar zavidljiv mir, ker na srečo nima kolonialnih problemov. Zato pa imamo v italijanskem političnem življenju bolj v ospredju notranje socialne, politične in gospodarske probleme, kateri, čeprav niso tako enostavni in lahko rešljivi, vendar polagoma, polagoma napredujejo in ob mnogostranskih pobudah dozorevajo za pravične in stvarne rešitve.

Temeljni politični problem v Italiji je vprašanje zadostne in stalne večine demokratičnih sil, ki bi jamčil za uspešen razvoj demokracije, se okrog njega sučejo vsa ostala vprašanja, ker se pač politične stranke zavedajo, da je od rešitve tega temeljnega problema v veliki meri odvisno uspešno reševanje važnih gospodarsko-socialnih problemov. Vendar pa kljub temu ne manjka poskusov in pobud za skladno in vzporedno reševanje vseh problemov obenem.

Bog govori resnico

Bog vedno govori resnico. »Bog ni človek, da bi mogel lagati, ne sin človekov, da bi rekel in bi ne storil, da bi obljubil in ne spolnil.« (4 Mojz 23, 19). Obljubil je Odrašenika in ga je poslal; napovedal je vesoljni potop, strašne kazni v Egiptu, razdejanje Jeruzalema — in vse se je točno izvršilo. Tu imamo že 2 lastnosti božji: Bog je neskončno resničen in zvest.

Zemlja in ljudje niso nekdanji bili. Bog je vedno bival; nima začetka, nima konca. »Preden so se rodile gore in sta se oblikovala zemlja in svet, si ti od vekov na veke, o Bog, v tvojih očeh je tisoč let ko včerajšnji dan, ki je minil.« (Ps 89, 2, 4). — Bog je večni.

Svet in ljudje se spreminjajo, Bog ostane vedno enak. »V davni si zemljo utemeljil, in delo tvojih rok je nebo; oba bosta prešla, ti pa ostaneš, vse se postara kakor oblačilo; kakor obleko, ki se menja, ju boš zamenjal, ti si pa isti in tvoja leta nimajo konca.« (Ps 101, 26 in 27). Bog je nespremenljiv.

Kje pa je naš Bog? Ne, ni samo v nebesih, on je povsod. Poslušajmo razodetje. »Kam naj grem pred tvojim duhom in kam naj bežim pred tvojim obličjem? Če bi se povzpeli v nebesa, si ondi; če bi legel v podzemlje, si tam. Če bi vzel peruti zore, če bi prebival na koncu morja; tudi tja bi me vodila tvoja roka in me držala tvoja desnica. Če bi rekel: Vsaj tema me bo pokrila in noč me bo obdala namesto luči. Toda tema ti ne bo temna in noč bo svetila kakor dan; temina ti je kakor luč.« (Ps 138, 11-13). Bog je povsod pričujoč.

Mi malo vemo, Bog ve vse. Njemu ni nič prikrito. On ve vse preteklo, sedanje in prihodnje, ve tudi naše najskrivnejše misli in želje. »Ni je stvari, ki bi bila nevidna pred njim, ampak vse je odkrito in očitno očem njega, kateremu bo treba dati odgovor.« (Hebr 4, 13). Bog je vseveden.

Kaj nam razodetje še pove o našem Bogu? Pri Izaiju 6, 1-5 beremo: Serafini so stali pred njim in klicali: »Svet, svet, svet, je Gospod nebeskih čet. Nebo in zemlja sta polna njegovega veličastva.« — Bog je nad vse vzvišen in svet, to je, on ljubi vse dobro in samo dobro, zato pa odklanja vse hudo ali zlo. Pa tudi od nas zahteva: »Bodite sveti, kajti jaz, Gospod, vaš Bog, sem svet!« (3 Mojz 19, 2). Vsa svetost v nebesih in na zemlji prihaja le od njega.

Kaj pa če ne bomo sveti? Tedaj bo nastopila božja pravičnost. Sv. Pavel piše Rimljanom (2, 5-7): »S svojo trdovratnostjo in nespokornim srcem si nakopavaš jezo za dan jeze, ko se bo razodela pravična sodba Boga, ki bo povrnil vsakemu po njegovih delih.« Bog je neskončno pravičen. Plačuje že na tem svetu. Svetim daje mir in notranje veselje, grešnikom pa nemir in težko vest. Popolno plačilo pa nas čaka šele po smrti.

OPOMBA. Med besedilom razlage navajamo v oklepajih besede sv. pisma in od kod so vzete. Najprej je navedena kratica svetopisemske knjige, n. pr. Ps pomeni knjigo psalmov, Hebr pomeni list sv. Pavla do Hebrejcev itd. Naslednja številka pomeni poglavje v knjigi, številka za vejico pomeni vrstico v istem poglavju. Ker imamo sedaj res lepo novo slovensko izdajo sv. pisma iz Jugoslavije, bi bilo prav, da bi si jo sčasom kupila vsaka slovenska družina in jo rabila v družinskem krogu. Kako zelo bi se utrdili v veri!

Odgovornost katoličanov do filma

Skofje Treh Benečij so odločili, naj se v nedeljo 15. januarja po vseh cerkvah govori o naši odgovornosti do kina. Kdor hoče biti pravi katoličan, se mora ozirati na sodbo o filmih, ki jo izreče cerkvena komisija za filme. Vernikom v navodilo so v tržaški škofiji razdelili letake, ki takole učijo:

Danes si prišel v cerkev, da bi se poklonil Bogu, da bi poslušal besedo njegovega duhovnika in prosil Boga milosti zase, za svoje drage in za vse svoje potrebe.

Vendar dobro veš, da za pravega kristjana ni dovolj, da govori: Gospod, Gospod! Tvojemu verskemu prepričanju mora odgovarjati tudi tvoje praktično življenje in sicer doma, v javnosti, pri delu in pri zabavi.

Ravno glede zabav ti je dobro znano, da predstavlja kino čisto veliko nevarnost zaradi svoje vsebine in svojih prizorov. Filmi marsikaj smešijo, teptajo in naravnost razdirajo pošten in krščanski način življenja.

Cerkev ne more ostati brezbržna ob takih napadih na načela, ki bi morala uravnati življenje kristjanov. Zato Cerkev pred slabimi filmi svari, filme presoja in nekatere tudi obsoja. V ta namen je ustanovila posebna Katoliška središča, ki po njenih navodilih in krščanskih načelih presojuje moralno vrednost filmov.

Ce hočeš biti pravi kristjan in poslušati otrok Cerkev, skleni, da se boš glede kina ravnal po moralnih načelih, ki jih uči Cerkev, in da boš tudi sam pomagal, kolikor ti je mogoče, k zboljšanju kina s tem, da boš podpiral le dobre in moralno zdrave filme, zavračal pa boš tiste, ki smešijo vero in krščansko moralno.

Ce si spoznal to svojo dolžnost, potem pred Bogom in svojo vestjo skleni naslednje:

Sklenem, da ne bom hodil gledat filmov, ki nasprotujejo veri in krščanski moralni.

Sklenem, da se bom pravočasno prepričal o sodbi Katoliškega filmskega središča glede filma, ki bi ga rad šel gledat.

Sklenem, da bom po svojih močeh podpiral filme, ki so dobri in moralno neoporečni.

Proглаšeni in ustoličeni so bili 4 novi kardinali

V ponedeljek 16. januarja je imel papež tajni konzistorij, na katerem je imenoval za kardinale Josipa Ritterja, nadškofa iz Saint Luisa, Josipa Quintera, nadškofa iz Caracasa, Alojzija Concha Cordoba, nadškofa iz Bogote, in tajnika konzistorialne kongregacije nadškofa Ferretta.

V sredo 18. januarja popoldne pa je papež Janez XXIII. podelil novim kardinalom kardinalski beret. Naslednji dan je imel javni konzistorij, v teku katerega je kardinalom podelil kardinalski klobuk. Takoj nato pa jim je v tajnem konzistoriju dodelil titularne cerkve v Rimu in izvedel obred simboličnega zaprtja in odprtja ust.

Po tem konzistoriju in po smrti kardinala Wendla, sestavlja kardinalski zbor

85 kardinalov, ki zastopajo 30 narodov. Poleg teh so še trije kardinali, katere je papež imenoval in pectore in katerih imena zaenkrat ne bodo objavljena.

Sv. oče je obiskal vatikanske urade

V sredo 4. januarja je sveti oče obiskal sedež kongregacije svetega oficija, ki skrbi za čistost verskega nauka. Naslednje dni je obiskal še druge kongregacije, nekatere pa še pridejo na vrsto. Časopisi povdarjajo, da je to nekaj edinstvenega, da se kak papež tako direktno zanima za delovanje visokih uradov Svete Stolice. Kdor pa nekoliko bolj pozna sedanjega papeža, ve, da je to popolnoma v skladu z njegovim programom papeževanja biti dobri pastir in kot tak se mora zanimati za vse.

Sv. Višarje pozimi

Do sedaj smo poznali Sv. Višarje samo kot božjo pot, ki so jo ljudje obiskovali poleti, ko tam gori ni snega. Toda zadnja leta se Sv. Višarje vedno bolj uveljavljajo tudi kot izvrsten prostor za smučarje. To se dogaja že v toliki meri, da pozimi sploh nimajo več značaja božje poti. Zelja po smučarski zabavi pri njih, po dobičku pri drugih napravljajo iz te božje poti vedno

ob lepem vremenu krassen pogled na Julijske in tudi na Karnijske Alpe ter celo na Visoke Ture do Velikega Zvonarja, na vse te čudovite gore, ki so v tem letnem času visoko pokrite s snegom. Seveda v tem letnem času niso Sv. Višarje za stare romarje in za pobožne ljudi. Cerkev je sicer navadno odprta, toda vhod vanjo je le skozi glavna vrata, ki jih pred sne-

Vidamski nadškof msgr. Zaffonato blagoslovlja novo vzpenjačo na Sv. Višarje (pozimi 1960)

bolj središče zimskega smučarskega športa. K temu veliko prispeva tudi vzpenjača, ki so jo otvorili na Sv. Višarje lansko zimo. Z njo se sredi zime brez najmanjšega truda dvigneš na vrh in od tam uživaš

Verski položaj v Franciji

V Franciji so se z

MED TRNJEM IN OSATOM

Zakaj mislite slabo v svojih srcih?

Novi list je dne 12. jan. t. l. objavil naslednji članek, ki ga v celoti prinašamo.

Po pogrebu dr. Jože Bitežnika je tudi Katoliški glas napisal nekaj spominskih besed o pokojniku. »Da bi se rešil šikan,« je med drugim rekel, »se je leta 1930 izselil v Avstrijo in pozneje v Jugoslavijo.«

Pisec teh vrstic je namerno zamolčal ob Bitežnikovi smrti, da se je takratna izselitev javnih delavcev dr. Besednjaka in dr. Bitežnika izvršila po dolgi in strogi sklepi naše slovensko-hrvaške organizacije Vrhovnega sveta. V Vrhovnem svetu so bile zastopane vse slovenske in hrvaške politične, prosvetne, gospodarske, duhovne in dijaške organizacije. Izselitev je bila od Vrhovnega sveta soglasno sklenjena, ker se je ob koncu leta 1930 začelo preganjanje naše duhovščine. V Gorici je kvestura prepovedala slovensko v cerkvah. Istotako se je vrgla na preganjanje v Kronbergu, kjer je župnikoval pok. Vinko Vodopivec.

Škof Sedej ni mogel pričakovati nobene pomoči iz Vatikana. Kvistor Modesti ga je obiskal in mu zagrozil, da bo pridige v slovenščini ukinil. Potrebna je bila pomoč iz inozemstva. Dr. Besednjak in dr.

Bitežnik sta dobila nalog od Vrhovnega sveta, da gresta v inozemstvo in delujeta v tem smislu.

Zato je v Katoliškem glasu tem bolj nesramna in surova laž, da se je pok. dr. Bitežnik izselil samo zaradi tega, da se »reši šikan.«

Zato tudi je bila že pred leti po dr. Besednjaku vložena tožba pri Cerkvenem sodišču v Gorici. Namesto, da bi gospodje pri Katoliškem glasu popravili krivico, na kar čakamo že več let, se poslužujejo celo pogreba dr. Bitežnika, da to laž naprej trdijo. Saj jih je še nekaj prav pri dobrem zdravju, ki so bili takrat prisotni pri seji Vrhovnega sveta, in pošteno bi bilo, da izpričajo resnico.

*

K tem trditvam NL odgovarjamo:

1. Naš list je spominu dr. J. Bitežnika posvetil skoro eno celo kolono in je članek prinesel pod dvokolonskim naslovom na tretji strani. Mislimo, da je to več »kot nekaj besed.«

2. Mi smo zadevo odhoda dr. Bitežnika takole pojasnili: »Na listi teh (to je slovenskih mož, ki so jih fašisti preganjali), je bil tudi dr. Bitežnik. Da bi se rešil

šikan, se je leta 1930 izselil v Avstrijo in od tam pozneje v Jugoslavijo.« Tako smo napisali in ne kot trdi NL, »samo zato, da bi se rešil šikan, se je izselil.« Menda je razlika, če kdo reče o nekom, da se je izselil in se s tem rešil šikan, ali pa da se je izselil samo zato, da se reši šikan. Prvo je dejstvo, drugo je sodba. KG se namreč namenoma ni hotel spuštati v presojanja razlogov, zaradi katerih se je dr. Bitežnik izselil, ker nam ti razlogi niso znani. Navedli smo samo dejstvo, ki so ga omenili vsi drugi časopisi ob smrti pok. dr. Bitežnika in tudi NL sam. Ali smo s tem pokazali pomanjkanje srčne kulture? Pač pa je NL pokazal, da potvarja besede in trditve po mili volji in s tem javno obrekuje.

3. Sodba pred cerkvenim sodiščem zoper pok. g. Staniča ni bila vložena zaradi odhoda dr. Bitežnika in dr. Besednjaka v tujino, ampak zaradi ukinitve Novega lista leta 1930. To je pa druga zadeva, o kateri upamo tudi mi, da se bo kdaj pojasnila. (Ured.)

Prošnja in poziv

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA izpolnjuje važno nalogo in njeno delo je že rodilo lepe sadove. Skupina slovenskih kulturnih delavcev ohranja ideale slovenske duhovnosti ko ustvarja na polju znanosti, umetnosti, kulture. Podporo in zaupanje je uživala že od početka. Iz globoke ljubezni do slovenstva izvira vse to delo, ki krepki in množi tudi delavnost na verskem, socialnem in političnem polju. Naše kulturno delo koraka vzporedno s tokovi, ki oplajajo vse človeštvo; naše bivanje v zamejstvu dobiva s tem poseben pomen in vrednost.

Napori pa bodo brezuspešni, če ne bodo stoneli na medsebojnem razumevanju in podporanju. Delo bo začelo hirati, ako se za njegovo usodo ne zavzamejo vse plasti našega naroda; prav vsi mu moramo priskočiti na pomoč v čim večji meri.

Slovenska kulturna akcija se ob začetku novega knjižnega leta obrača na nas vse s pozivom za naročbo in podporo. Njene mu klicu nikakor ne smemo ostati gluhi. Po svojih močeh jo skušajmo okrepiti: zgradimo ji trdno zaledje vsega naroda, ki mu je mar za usodo slovenske kulture v zamejstvu.

Slovenska kulturna akcija je že opravila veliko delo: zavarujmo ji varen in nemoten razvoj. Naša pomoč naj ne zastaja za idealizmom in vero, ki jo izpričuje in oznanja.

V Gorici se lahko naročite na knjige Kulturne akcije na uredništvu KG.

Evropski film

Ce primerjamo sedanjo filmsko proizvodnjo evropskih držav s proizvodnjo prejšnjih let, opazimo v njej veliko razliko ne samo na tehničnem polju, temveč predvsem v snovi. Novi evropski film teži za tem, da obravnava pereče socialne probleme in jim skuša najti rešitve. To se opaža predvsem v francoski in italijanski kinematografiji. Če se ozremo malo nazaj v letošnje filmsko sezono, vidimo, da sta na vseh platnih gospodovali skoro izključno ti dve državi. Amerika nam ni nudila nič izrednega razen nekaj grenkosladkih komedij in takih filmov, ki so imeli edino vrednost v lepih prizorih, v bogatih oblikah, skratka: samo v zunanjosti, a v jedru so bili prazni. Kot smo rekli, torej so doslej gospodovali predvsem francoski in italijanski filmi. Ni dvoma, da hočejo ti filmi nekaj povedati in da jim to tudi uspe, vendar moramo reči, da razodevajo tako eni kot drugi krizo moralnih in duhovnih vrednot. Kar je v njih glavno, je poudarjanje materializma in moralne praznine. Čutnost ima v njih glavno vlogo; vzamejo jo kot problem in jo razvijajo na način, ki je po njihovem mnenju najbolj primeren. Prav zato je moralna ocena vseh teh filmov negativna. Ti filmi hočejo prikazati neko krizo, a so v resnici sami sad krize. V nobenem izmed njih ne nahajamo namreč jasne črte krščanske moralne problematike. Omejujejo se na to, da prikazujejo, čisto objektivno, a ne obsojajo, kar za služi obsodbo. Predvsem francoska kinematografija kaže globok moralni padec. O tem nam pričata dva filma, ki sta bila nagajana, eden na beneškem, drugi na berlinskem festivalu. To sta »Prehod čez Ren« in »Do zadnjega zdihljaja«. V obeh nahajamo anarhijo, ki je popolnoma nasprotna slehernemu moralnemu zakonu. Ta dva filma branita materialistično in skeptično filozofijo. Amoralna in nemoralna sta v njih tesno povezani. Če je kakla pozitivna nota, je ta v primeri s celotno snovjo kot kaplja v morju. Prav tako je z italijanskimi filmi: čutnost je vedno prisotna, bodisi v lahkih komedijah, bodisi v resnih, problematičnih filmih. Zdi se, kot da režiserji ne morejo več izdelati filma, ki ne bi obravnaval seksualnega problema. In vendar se s filmom pove lahko toliko drugih reči! Poglejmo japonsko kinematografijo! V katerih filmih je sama poezija, v njih je

odsoten sleherni materializem in kljub temu so ti filmi dosegli tudi velik trговski uspeh.

Ali res mislijo filmski ustvarjalci, da je seksualni problem edino važen, da se nič drugega ne more prikazati? In tudi ta problem se da obravnavati na delikatnejši način in ni potrebno se zatekati k najbolj surovemu realizmu. Dokler ne bodo filmski ljudje prišli do tega sklepa, bodo filmi vedno razodevali moralno krizo, ki postaja iz dneva v dan večja. Ali se mora res vse žrtvovati na oltar močnega in neusmiljenega gospodarja-denarja?

Mira

ŽENSKI KOTIČEK

Ali naj žena sledi poslom svojega moža?

Lansko leto se je v Rapalu vršil prvi mednarodni kongres »Industrijskega vezbanja«. Udeležilo se ga je 350 ravnateljev raznih industrij, predstavnikov 26 držav od Avstralije, Egipta in Japonske do Finske

V nedeljo 22. t. m. bo v
Standrežu

VZHODNA SVETA MAŠA

bizantinskega obreda v cerkvenoslovanskem jeziku. Začetek sv. maše ob 10. uri. Pel bo moški zbor pod vodstvom prof. M. Filca. — Isti zbor bo pel tudi v goriški stolni cerkvi ob 7. uri zvečer, kjer bo prav tako sveta maša v bizantinskem obredu.

SKPD v Gorici

vabi na

VZHODNI VEČER

ki bo v ponedeljek 23. t. m. ob 20.30 na Placuti. Govoril bo dr. S. Janežič, nato bo sledilo petje vzhodnih liturgijskih pesmi.

Koliko koristi Gorici nova proga

Veliko je bilo priprav in veliko govorjenja, predno so končno zopet odprli progo med Gorico in Novo Gorico. To se je zgodilo preteklega oktobra. To je sicer prekratka doba, da bi mogli že govoriti o uspehih, vendar o razočaranjih lahko že govorimo. Vemo, da Gorica ni industrijsko mesto in da so zato industrijske proizvodnje le pičle. In vendar uprava

so to predvidevali, zato se je v zadnjem času v Gorici ustanovila vrsta prevoznih podjetij, toda nerazumljivo postopanje uprave italijanskih železnic je vse te načrte uničilo.

Kraški vodovod bodo podaljšali do Jamelj

Upravni odbor furlanskega vodovodnega konzorcija (CAFO) je na svoji zadnji seji v Gradiški potrdil načrt o podaljšanju kraškega vodovoda do Devetakov in do Jamelj. V celoti bodo za kraški vodovod potrosili 92 milijonov lir.

Javni natečaj INPS

Zavod za socialno zavarovanje INPS je razpisal javni natečaj z izpiti za 346 službenih mest. Udeležijo se ga lahko osebe s predpisano šolsko izobrazbo v starosti od 18. do 35. leta.

40 milijonov lir za popravila goriškega letališča

Pristojno ministrstvo je odobrilo 40 milijonov lir za odstranitev ruševin ter postavitve novih poslopij na goriškem letališču, kjer že 16. leto štrlijo v zrak le »okostja« nekdanjih lepih poslopij. Del

Msgr. Lojze Novak slovesno blagoslavlja temeljni kamen za dvorano Katoliškega doma v Gorici. (Foto Kleindienst)

italijanskih železnic ne dovoljuje, da bi po tej progi potovalo blago, kakor le tisto proizvedeno v Gorici, ali pa tisto, ki ga pošilja kaka goriška tvrdka, toda le v Jugoslavijo. Trikrat dnevno vozi tudi po tej progi potniški vlak, ki pa je skoro vedno prazen. To vse spravlja goriške in tudi tržaške trgovce in prevoznike v veliko nejevoljo. V januarju se zato mislijo sestati v Ljubljani, da proučijo celotni položaj in ukrepe vse potrebno, da se ta pravila spremenijo. Nova proga bi bila zelo koristna za zvezo med tržaškim pristaniščem in Avstrijo. Trgovinski krogi

teh sredstev bodo uporabili tudi za vzgajanje pilotov in organizacijo padalskih tečajev.

Rupa

Pred nedavnim smo poročali, da smo si nabavili nov harmonij za našo cerkvico. Danes pa sporočamo, da ga bodo prihodnjo nedeljo 22. januarja slovesno blagoslovili. Slovesnost se bo pričela popoldne ob 3. Po blagoslovitvi bo kratek koncert, ki ga priredi domači pevski zbor, nato slovesen blagoslov. Lepo vabljeni, zlasti domačini!

Hvalevredna telefonska obveščevalna služba

Telefonska družba TELVE je v Trstu začela s hvalevredno obveščevalno službo na željo mnogih Tržčanov in turistov, ki želijo vedeti za urnik sv. maš po tržaških cerkvah ter za moralno oceno filmov. Vsi, ki želijo te informacije, lahko telefonirajo na številko 110 in prejeli bodo vsa potrebna pojasnila glede urnika sv. maš po tržaških in okoliških cerkvah ter tudi glede moralne vrednosti filmov po mestnih kinodvoranah.

Upamo, da se bodo te telefonske obveščevalne službe poslužili v veliki meri ne samo Italijani, temveč tudi slovenski verniki, ki mnogokrat, zlasti glede filmov, niso preveč tankovestni.

Otvoritev sodnega leta

V četrtek 12. januarja so v novi dvorani tržaškega porotnega sodišča slovesno otvorili novo sodno leto. Slovesnosti so pristvovali predstavniki najvišjih civilnih in vojaških oblasti, poslanci, konzularni predstavniki, sodniki tržaškega okrožja ter drugi povabljeni. Glavni državni pravdnik dr. Tommaso Grieb je poročal o delovanju sodnih organov v preteklem sodnijskem poslovnem letu. Iz tega poročila je razvidno, da je v preteklem letu bilo v tržaškem okrožju 8603 civilnih in 8181 kazenskih razprav, to je 1691 več kot v letu 1959. Sodnijsko osebje ni več

kos tolikemu delu, zato bodo v prihodnjih petih letih zvišali število sodnikov za 1400 enot po vsej državi. V nadaljnjem govoru je povedal, da je ustavno sodišče priznalo industrijem pravico do zapore svojih tovarn, kar je zbudilo v javnosti precej nejevolje. A ker imajo delavci pravico do stavk, je po demokratičnem zakonu pravilno, da imajo tudi industriji isto pravico, čeravno na škodo delovnega ljudstva. Ko je nadalje govoril o enakopravnosti med moškim in žensko v družini v zvezi z nedavnim kongresom ženskih pravic, zagovarjal načelo, da ostane poglavar v družini le moški. Govoril je nadalje o cenzuri filmov, o ločitvah zakonov ter o emancipaciji žensk, ki kljub vsem cerkvenim prepovedim gredo naprej svojo pot v pogubo. Proti koncu je še dejal, da Cerkev obsoja marksizem, a da se kljub temu socialistične in komunistične sile vedno bolj krepijo. Vendar bridka izkušnja marksističnih naukov v komunističnih državah prodira počasi tudi v demokratične države in uči, da nasilje rodi odpor.

Govornik je omenil še novi cestni zakonik in število nenamernih umorov pri cestnih nesrečah ter o ropih, tatvinah in umorih. Zaprošil je nato predsednika sodišča dr. Palerma, naj uradno otvori novo sodno leto, nakar se je slovesnost zaključila.

Pok. Kralj Ivana iz Trebča v družbi svoje hčere in vnukinj

Nova posvetovalnica ONMI v Trstu

Na tržaškem področju so v petek 13. januarja odprli že 22. zdravniško posvetovalnico ONMI in sicer v ulici Caboro blizu Sv. Justa. V samem mestu je to že osma posvetovalnica. Vodil jo bo pediater dr. Paolo de Manzini. Namenjena je predvsem za zdravniške preglede ter higijenske in zdravstvene nasvete otrokom do 5. leta starosti. Poslužujejo se je lahko vsi, ne glede na svoje gmotno stanje.

Reorganizacija mrliških prevozov

Prevoz mrličev bodo popolnoma reorganizirali s tem, da bo občina spet prevzela to velevažno socialno dejavnost v svoje lastne roke. Najprej so mislili ustanoviti enotni razred pokopov, nato so se odločili pa spet za tri. Tretji razred bo stal samo 10 tisoč, da se tako omogoči manj premožnim dostojen pogreb. Za drugi razred pa bo treba plačati 35 tisoč in za prvi 100 tisoč. Občinski odbor je že v glavnih obrisih sprejel ta načrt, ter ga bo kmalu predložil v razpravo in odobritev svetu.

Seznam davkoplačevalcev tržaške občine

Od 26. decembra je na tržaškem županstvu na vpogled seznam občinskih davkov, med katerimi je najvažnejši družinski davek. Od preteklega tedna pa je na vpogled tudi seznam dopolnilnega davka Vanoni. Za družinski kot za dopolnilni davek ima najvišjo davčno osnovo tržaški industrijec Piermarino Tognella in sicer 50 milijonov 500 tisoč lir, za kar bo plačal 9 milijonov 817 tisoč lir davka. Sledijo mu industrijec Roberto Hausbrant s 43 milijoni in 600 tisoč davčne osnove in 7.970.000 lirami davka, Luisa Doria vd. Feltrinelli s 30 milijoni 800 tisoč davčne osnove in 4.792.000 lir davka.

Volitve na Repentabru

Preteklo nedeljo in ponedeljek so se vršile občinske volitve na Repentabru. Imele so se vršiti 6. novembra ob enem s pokrajinskimi, toda zaradi formalne napake pri predložitvi občinskih list (bile so tri) so bile volitve preložene na 15.-16. januar. Sedaj sta dve listi predložili vsaka po dvanajst kandidatov, in sicer »